

Výhody předškolní péče o vaše dítě

a

přechod na základní školu.

Tato brožura má za cíl informovat rodiny imigrantů žijící v Irsku o předškolní péči a výhodách, které může rodičům a dětem přinést. Tyto služby mohou být označeny různými názvy, například předškolní péče, herní skupina, mateřská školka, Montessori nebo naónra a obvykle jsou určeny dětem ve věku 3 – 4 let. Druhá část brožury uvádí informace o základním školství v Irsku, s cílem pomoci rodinám imigrantů s přechodem dítěte na základní školu.

Rané dětství

Rané dětství je velmi důležité a vzrušující období v životě dítěte, které se toho tolik dozvídá o sobě, ostatních i okolí.

Rodiče, kteří zajišťují primární péči, dítě vedou na jeho cestě poznání a objevování.

U některých dětí je návštěva zařízení předškolní péče jejich první zkušeností s odloučením od rodičů a se zapojením do organizované/plánované činnosti.

Předškolní péče spočívá v plánovaném programu pro předškolní děti v délce maximálně 3,5 hodiny. V řadě těchto zařízení v Irsku si děti hlavně hrají, někdy jsou tyto programy také označovány jako volná hra.

Výzkumy potvrdily, že hra je zásadně důležitá pro každé dítě a pokud dítě nemá dostatek možností vyjádřit se formou hry, nemusí rozvinout schopnosti, které potřebuje k plnému uplatnění svého potenciálu.

Část 1: výhody předškolní péče

Je dobře známo, že kvalitní předškolní péče může vašemu dítěti pomoci v mnoha oblastech.

Může se to týkat společenských, intelektuálních, emocionálních, jazykových a fyzických schopností. Kvalitní předškolní péče může vašemu dítěti pomoci rozvíjet všechny tyto oblasti.

Rozvoj společenských dovedností

Děti se naučí zapojit do skupiny ostatních dětí a naučí se vzájemnému respektu a vhodnému chování. Kromě toho se:

- baví a poznávají nové přátele
- stávají součástí skupiny, starají o druhé, učí řešit spory a dělit se o dobré

Rozvoj intelektuálních dovedností

Děti se naučí uvažovat o nápadech, řešit problémy a vyjádřit sebe sama. Kromě toho se:

- rozhodují a přirozenou cestou učí formou hry
- rozvíjejí představivost a tvořivost
- zvládají dovednosti později potřebné ke čtení a počítání
- učí o sobě i ostatních, o podobnostech a rozdílech

Rozvoj emočních dovedností

Děti poznají pocity a emoce. Navíc se:

- přizpůsobí pobytu mimo rodinu
- rozvinou nezávislost a sebeobsluhu
- poznají rutinu a pocit bezpečí, který nabízí

Rozvoj jazykových dovedností

Děti se naučí komunikovat s ostatními pomocí slov, frází a nakonec i vět. Kromě rozvoje těchto dovedností se také:

- naučí naslouchat, zvládají to dovednosti později potřebné ke čtení a psaní
- dozvídají, jak neverbálně komunikovat
- dozvídají, jak se vyjádřit slovy
- naučí angličtinu jako druhý jazyk

Rozvoj fyzických dovedností

Děti se naučí nově využívat své tělo, když rostou a dospívají. Kromě toho:

- dokáží lépe ovládat své tělo a pohyby
- rozvíjejí fyzickou zdatnost, zdraví a dobré prospívání

Pokud dítě navštěvuje službu předškolní péče, usnadní to dítěti i rodičům přechod na základní školu.

Rodiče, jejichž děti navštěvují službu předškolní péče, získávají nové možnosti, například příležitost:

- setkávat se s ostatními, navazovat kontakty s rodiči i okolní společností
- získat podporu a informace týkající se výchovy a dalších témat
- chodit do práce, školy a využívat dalších forem osobního rozvoje.

Výuka angličtiny jako druhého jazyka v předškolním prostředí

Existuje více možností, jak se dítě může naučit druhý jazyk, a může to probíhat ve fázích i během předškolní péče. Tyto fáze jsou:

- Dítě v novém jazykovém prostředí i nadále používá svůj původní jazyk
- Dítě využívá neverbální komunikaci, např. přikývne, ukáže, zavrtí hlavou, využívá doteky a oční kontakt
- Dítě jistou dobu vůbec nemluví – učí se rozumět novému jazyku a poznává jej
- Dítě využívá opakovaně určitá slova a fráze, účastní se her s jazykem
- Dítě využívá jednotlivá slova, fráze nebo otázky související s každodenní činností
- Dítě využívá delší věty, přičemž tyto věty dávají smysl, i když se mohou objevovat některé gramatické chyby

Výzkumy prokázaly, že je důležité, aby se dítě mohlo i nadále rozvíjet ve svém prvním/domácím jazyce, protože mu to pomáhá i při učení druhého jazyka.

(Podpora identity, diverzity a jazyka v raném dětství, 2000, Siraj-Blatchford a P. Clarke)

Vyhledání předškolního zařízení

Předškolní zařízení jsou ze zákona povinna informovat Health Service Executive (HSE) ještě než zahájí svou činnost. Podle zákona o zařízeních předškolní péče musí být dodržovány předpisy a Služba informování a kontrol zařízení předškolní péče HSE dodržování předpisů kontroluje. Seznam předškolních zařízení, které jsou evidovány HSE, získáte od místního/okresního Výboru péče o děti (Childcare Committee) nebo přímo od Služby informování a kontrol zařízení předškolní péče. Obdržíte kontakty na služby ve vašem okolí.

Služby mohou být hrazeny denně, týdně nebo měsíčně, to dohodnete s příslušným pracovníkem konkrétního předškolního zařízení.

Náklady na služby mohou být dotovány. Informace o finančním příspěvku získáte od místního/okresního Výboru péče o děti (Childcare Committee).

Bezpečnost a kvalita

Platné předpisy, které musí zařízení předškolní péče dodržovat, zajišťují dětem kvalitní a bezpečné prostředí.

Služba informování a kontrol zařízení předškolní péče HSE kontroluje dodržování předpisů zařízeními předškolní péče a toto dodržování předpisů je nezbytným předpokladem dalšího provozu zařízení.

Siolta - národní rámec kvality vzdělávání v raném dětství a **Aistear**, rámec výuky v daném dětství, jsou nové iniciativy, které mají zajistit, aby všechny děti dostávaly kvalitní předškolní péči.

Tyto iniciativy kladou velký důraz na rovnost, identitu a přináležitost, a v rámci péče o dítě jsou těsně propojeny s **Pokyny v oblasti diverzity a rovnosti pro poskytovatele služeb péče o děti** z roku 2006.

Podpora dětí v zařízeních předškolní péče

Pokud máte postižené dítě, mohou být v některých zařízeních k dispozici pomocné služby, například asistenti pro děti se zvláštními potřebami, nebo mohou být v některých zařízeních k dispozici zvláštní prostory a vybavení, například multisenzorická místnost.

Rozvrh předškolní péče

V závislosti na konkrétním provozovateli může docházka trvat 38 týdnů od září do června, nebo také celý rok, 50 týdnů.

Přechod na základní školu

Začátek školní docházky

V Irsku začíná povinná školní docházka od šesti let, ale mnozí rodiče děti do školy posílají už v pěti nebo i čtyřech letech. Základní školní docházka trvá osm let.

Pokud se v Irsku teprve „rozkoukáváte“, žádáte o azyl, jste uprchlíci nebo migrující dělníci, má vaše dítě stejné právo na vzdělání jako dítě narozené v Irsku.

Základní školní docházka je v Irsku zdarma, s výjimkou soukromých škol. Základní škola se také často označuje jako národní škola.

První třída, kterou dítě začne navštěvovat, se nazývá „junior infants“, další třídy jsou:

- Senior Infants
- First Class
- Second Class
- Third Class
- Fourth Class
- Fifth Class
- Sixth Class

První dvě třídy obvykle zaberou 4 až 4,5 hodiny denně, přibližně od 9:00 do 14:00.

Je důležité, abyste s dostatečným předstihem navštívili školu, kam bude vaše dítě chodit, a nechali je zapsat.

Typy základních škol

V Irsku je více možností vzdělávání na základních školách, jejichž dostupnost se liší podle konkrétní lokality. Většina základních škol je založena a vlastněna státem a vedena církvemi, například římskokatolickou a irskou církví. Existuje také řada škol s volností vyznání (např. koedukované školy) a také školy s výukou v irštině (Gael Scoileanna). V roce 2010 existovaly v Irsku dvě muslimské školy, obě v Dublinu. Některé lokality nabízejí i školy pro děti s postižením, nazývané „speciální školy“.

Školy vedené církvemi mohou obvykle navštěvovat i děti jiného vyznání, ale někde mohou mít děti příslušného vyznání přednost.

Řada škol nabízí konzultace nebo dny otevřených dveří, takže se rodiče mohou dozvědět víc, o dané škole i o tom, co dítěti může nabídnout.

V některých školách je povinná školní uniforma, ale ne ve všech.

Nalezení základní nebo speciální školy

Ministerstvo školství na svém webu nabízí seznam všech základních škol v Irsku. Viz www.education.ie/home nebo volejte 01 8896400.

Podpora dětí na základní škole

Pokud potřebujete finanční pomoc při zakoupení učebnic nebo uniformy, informujte se na tuto možnost v konkrétní škole.

Dítě navštěvující školu je povinno vypracovat domácí úkoly a některé školy nabízejí kluby, kam mohou děti po výuce přejít a úkoly vypracovat. Informujte se u učitelů, jak nejlépe dětem pomůžete s touto prací a jaké další podpůrné služby jsou ve vaší lokalitě dostupné.

Obecně lze říci, že na všech základních školách je k dispozici doučování/asistent pedagoga. Některé děti potřebují ke zvládnutí učiva nějaké hodiny navíc a právě asistent pedagoga je poskytuje.

Asistent pro zvláštní potřeby je pracovník podporující děti se zvláštními potřebami. Může být k dispozici asistent na částečný nebo na plný úvazek.

Ve věci asistentů pro zvláštní potřeby kontaktujte místního organizátora služeb zvláštní péče.

Seznam organizátorů služeb zvláštní péče je k dispozici na webu Národní rady pro zvláštní vzdělávání www.ncse.ie

Rozvrh školního roku

Školní rok začíná vždy v září a končí v červnu. Školní výuka neprobíhá o Vánocích, Velikonocích, pololetních prázdninách, státních svátcích a ve dnech, kdy jsou učitelé na školení. Některé školní budovy slouží jako volební místnosti a v tom případě jsou při volbách tyto školy uzavřeny.

Užitečné kontakty

- **Children's Rights Alliance (Sdružení práv dítěte)**, 4 Upper Mount Street, Dublin 2. Tel.: (01) 6629400, e-mail: info@childrensrights.ie Web: www.childrensrights.ie
- **Department of Education and Skills (Ministerstvo školství)**, Head Office, Marlborough Street, Dublin 1. Tel.: (01) 8896400, Web: www.education.ie/home
- **EDENN**, (Národní síť rovnosti a diverzity v raném dětství) – Kontaktní osoba Colette Murray 0872976823
- **Educate Together (Společné vzdělávání)**, organizace zastřešující koedukované vzdělávání v Irské republice. H8a Centrepoint, Oak Drive, Dublin 12. Tel: (01) 429 2500, e-mail: info@educatetogether.ie Web: www.educatetogether.ie
- **Equality Authority (Úřad pro rovnost)**, 2 Clonmel Street, Dublin 2. Tel.: LoCall 1890 245 545/ 01 4173333, e-mail: info@equality.ie Web: www.equality.ie
- **Forbairt Naíonraí Teoranta**, 7 Cearnróg Mhuirfean, Baile Átha Cliath 2. Tel: (01) 6398442, e-mail: forbairtnaionrai@eircom.net
- **Gaelscoileanna Teo**, Halla Naomh Pádraig, Institiúid Oideachais, Marino Ascaill Uí Ghríofa, Baile Átha Cliath 9. Tel.: (01) 8535195, E-mail: oifig@gaelscoileanna.ie Web: www.gaelscoileanna.ie
- **Health Service Executive (HSE) Národní informační linka** 1850 241850
- **Irish Steiner Kindergarten Association (Sdružení irských Steinerových školek)**, Cappaduff, Mountshannon, Co.Clare. Tel.: (061) 927944, e-mail: info@steinerireland.org Web: www.steiner.org
- **National Council for Special Education (národní rada pro speciální vzdělávání)**, Mill Street, Meath. Tel.: (046) 948 6400, Fax: (046) 948 6404, E-mail: info@ncse.ie Web: www.ncse.ie
- **National Disability Authority (Národní úřad pro postižené)**, 25 Clyde Road, Dublin 4. Tel.: (01) 6080400, e-mail: nda@nda.ie
- **Office of the Minister for Children and Youth Affairs (Úřad ministra pro děti a mládež)**, Hawkins House, Dublin 2. Tel.: (01) 6354000 Web: www.omc.gov.ie
- **St. Nicholas Montessori Society of Ireland (Irské sdružení Montessoriho škol sv. Mikuláše)**, Kingston House, 64 Patrick Street, Dun Laoghaire, Co Dublin. Tel.: (01) 2805705, e-mail: info@montessoriireland.ie Web: www.montessoriireland.ie/

Kompletní seznam kontaktů na všechny **místní/okresní výbory péče o děti** najdete na www.omc.gov.ie nebo volejte 01 6354000.

Tuto brožuru vytvořil Výbor péče o děti okresu Clare.

Vznik a vydání této brožury financoval FÁS.



Foras Áiseanna Saothair
Training & Employment Authority



Transforming Ireland

**Financováno irskou vládou
v rámci Národního plánu rozvoje 2007-2013**

